

דברים נוספים שעושים**בחמישה עשר באדר**

כבר נתבאר שבחמישה עשר באדר קוראים את המגילה בכרכים ומנו במשנתנו דברים נוספים שעושים בחמישה עשר באדר.

ב-ג. מתקנים את הדרכים ואת הרחובות.

בימות הגשמים מתקלקלים הדרכים והרחובות, ובחמישה עשר באדר מתקנים אותם, בשביל עולי רגלים, ובשביל הגולים לערי מקלט.

ד. מתקנים את מקוואות המים.

בימות הגשמים מתקלקלים מקוואות המים ובחמישה עשר באדר מתקנים אותם שאם נתרבה בהן טיט מנקים אותם ואם נחסר שיעורם ממשיכים להם מים וממלאים אותם.

ה. עושים כל צרכי הרבים.

לפי פירוש קרבן העדה, צרכי רבים הם, (א) לדון דיני ממונות (ב) ודיני נפשות (ג) ודיני מכות (ד) ופודים ערכין (ה) וחרמים (ו) והקדשות (ז) ומשקים סוטה (ח) ושורפים פרה (ט) ועורפים עגלה (י) ורוצעים עבד עברי (יא) ומטהרים את המצורע.

אולם לכאורה דברים אלו נעשים תמיד, ולא רק בחמישה עשר באדר. ואפשר שרצו לומר, שאף ביום זה, שעסוקים בו בתיקון הדרכים, לא יבטלו מצרכי רבים הנעשים בכל יום, ויעסקו גם בהם^א.

אמנם לפירוש תקלין חדתין, כל צרכי הרבים הללו נשנו בברייתא לענין חול המועד, שמותר לעשותם בו, ומכל מקום יש ללמוד, שגם בחמישה עשר באדר הם נעשים.

ו. מציינים את הקברות.

היו רגילים לציין את הקברות, על ידי ששופכים עליהם סיד, כדי שיראו כהנים ועושי טהרות, ולא יאהילו עליהם^ב. ובימות הגשמים הסיד נימות, ובחמישה עשר באדר

^א כן כתבתי מתחילה. והעירוני, שמבואר במפרשים, שדווקא ביום זה מתחילים להתעסק בדברים אלו, וטעמים שונים יש לדבר.

^ב בזמנם היו קוברים את המתים במערות קבורה, שהיו נכנסים לתוכן דרך פתח שבצד המערה, וקוברים בכוכים שכותלי המערה, כמבואר במסכת בבא בתרא, ולפיכך היו צריכים לציין מעל גג המערה, שיש למטה מערת קבורה, כי